

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره‌ی رۆشنیبری

*

خاوه‌نی ئیمتیاز: شهوکه‌ت شیخ یه‌زدین

سه‌رنووسه‌ر: به‌دران شه‌مه‌د هه‌بیب

ناوونیشان:

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، گه‌ره‌کی راپه‌رین، هه‌ولیتیر

س. پ. ژماره: ۱ تله‌فۆن: ۲۲۳۲۰۲۱

شویتی ئاراس له‌ تۆری ئینتته‌رنیته‌دا:

www.araspublisher.com

دیوانا

شیخ شه‌مه‌د دینی قوتبی ئه‌ خلاتی

ناوی کتیب: دیوانا شیخ شمس‌الدین قوتبی نه‌خلاتی
بلاوکراوه‌ی ناراس - ژماره: ۱۰۹
ده‌هینانی هونه‌ری: دلاوه‌ر صادق نه‌مین
به‌رگ: شکار عه‌فان نه‌قشبه‌ندی
هه‌له‌گری: شیرزاد فه‌قی ئیسماعیل
سه‌ریه‌رشتیی چاپ: ئاوپه‌حمان مه‌حمود
چاپی به‌که‌م - چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی په‌روه‌ده، هه‌ولیر- ۲۰۰۱
له‌کتیبخانه‌ی به‌رپه‌به‌رایه‌تیی گشتیی رۆشنیبری و هونه‌ر له‌هه‌ولیر ژماره
(۱۵۲) ی سالی ۲۰۰۱ ی دراوه‌تی

دیوانا

شیخ شمس‌الدین قوتبی نه‌خلاتی

بسم الله الرحمن الرحيم

هذه مجموعة طلاس قطب العارفين السيد شمس الدين القطب الاخلاطي، باللغة الكوردية، حررت هنا ما اطلعت عليه وان كان قليلاً بموجب ديوانه، الذي هاجر من اخلاط الى قرية بريفكان في آخر النصف الاول من المائة الاولى من الالف الثاني للهجرة. الذي كانت ولادته في سنة ٩٩٧ هجرية والمتوفي سنة ١٠٨٥ بريفكان ودفن بها وقبره معروف بزار.

انا الحقيير الفقير خادم سجادة المؤلف ومحرر هذه النسخة السيد ممدوح ابن السيد محسن ابن السيد عبدالجبار ابن السيد عبدالقهار ابن السيد عبدالله ابن السيد عبدالجبار ابن السيد نورالدين ابن السيد ابوبكر ابن السيد زين العابدين ابن السيد الشيخ شمس القطب الخلواتي ابن السيد عبدالكريم ابن السيد موسى ابن السيد سليمان ابن السيد عبدالغني ابن السيد اسحاق ابن السيد بابا منصور ابن السيد المولى الحسين النسيب العالم العامل الشيخ حسين الاخلاطي(*) المتوفي سنة ٨٠٨ هجرية بمصر ابن السيد الشيخ ابي الحسن علي الخلواتي ابن السيد الشيخ حاجي نظام الدين ابن السيد الشيخ احمد ابن السيد الشيخ الامام زين العابدين علي المشهور بالزورداني المتوفي سنة ٦٨٩ هجرية قدس سره واسرارهم. حررت هذا الديوان في سنة ١٩٤٠ افرنجي.

ممدوح الاخلاطي البريفكاني

(*) السيد حسين الاخلاطي الذي هاجر من اخلاط الى مصر من فتنة تيمورخان وذلك قبل وقوع فتنة تيمورخان لعلمه بوقوع ذلك يعلم الجفر كما جاء في كتاب الشرفنامه لمؤلفه شرفخان البديسي سنة ٧٥٩ هجرية.

شيخ شه مسه ديني قوتبي شه لودني

١٥٨٨-١٦٧٤

ئهف ژي ژينه نيگارا شيخ شه مسه ديني قوتبييه، ژ دهستنقيسا شيخ زهينولعابدني شيخ نووري، كو وي ژي ژ زاردهقي شيخ مهمدوح بهيستبوو و نقيسيبوو، ودهگرتيه:

زانايي سوڤييي ب ناڤ و دهنگ شيخ شه مسه ديني ئه خلاتي كوري عهبدولكهريمي كوري موساي كوري سليمانيه ئه ب كوڤا خوه دگهه حوسهيني ئه خلاتي يي كو سال ٨٠٨ مشهختي ١٤٠٥ زاييني ل مسري كوچبار بوويه. شيخ شه مسه ديني ئه خلاتي سال ٩٩٧ مشهختي ١٥٨٨ زاييني ل باژاري ئه خلاتي يي سهر ب بدليسي هاتيه دونيايي. د سهردهما وي ده، د ناڤهرا ههردوو دهوله تين ئوسماني و سهفهوي دا شهري بوو. باژاري ئه خلاتي كو بنهجه شيخ شه مسه ديني بوو، يهك بوو ژ وان باژارين كوردان يين كو كه تيون بهرخه راب و كاڤل كرني، ژ بهر هندی ژي گهلهك ژ روونشتقاني ئه خلاتي مشهخت بوون. شيخ شه مسه ديني ژي يهك بوو ژ وان يين كو چوو بوون دهقهرا ههكاريا ل جهم سولتان عيماده ديني ههكاري. ئه شيرا ئه رتووشي ئه شيره كا كوچهر بوو و جارنا كوچهر يي و ئي ل سهر دهما دهوله تا ئوسماني، ئه و دگه هاندنه دهقهرا ئه شيرا مزووريان ل ئيراق. د كوچهر بوونه كا وان دا سال ١٠٣٠ مشهختي ١٦٢٠ زاييني شيخ شه مسه ديني ژي ب وان ره بوو و دگهل وان هات ئاميديي كو دكهفته سهر ريي يا كوچهر بوونا وان ئه شيرا ئه رتووشي يا ل ئاميديي راوهستا ژ بو سلاڤكرني ل حاكمي وي و ههم ژي دهستور خوهستني كو مافي گهرياني ل دهقهرا ل بن دهستهلاتا وي بده وان. هينگي حاكمي ئاميديي سيدي خان(*) بوو.

(*) سيدي خان كوري مير قوباد بهگييه كو حاكمي ئاميديي بوو. سال ٩٨٢ مشهختي ژ دايك بوويه و د يازده سالي خوه دا بوويه حاكمي ئاميديي ٩٩٣ مشهختي بهراميه ١٥٨٥ زاييني و حوكمي وي تا مرنا وي ١٠٣٩ مشهختي، ئانكو ٤٥ سالان دهوام كر.

دهما سیدی خانی شیخ شهمسه‌دین دیتی و ب زانین و ئۆلداری یا وی زانی، ژئی خوهست کول ده‌قهره‌را به‌هدینان بمینه و تپده ریچا خوهیا سوڤیتی ب به‌لاڤ بکه. سیدی خانی حهفت گوند دیاری شیخ شهمسه‌دینی کرن: بریفکان، گه‌لی رمان، بازیدکی، بیگه‌ه، رکافا، ئالوکا و تلدیبی. شیخ شهمسه‌دینی داخوازا سولتانی ئه‌ری کر و ل گوندی بریفکانی ته‌کیا خوه دامه‌زاند و ده‌ست ب به‌لاڤکرنا ریچا خوه یا خلوه‌تی-سه‌هروه‌دی کر.

شیخ شهمسه‌دین زانا و سوڤیه‌کی ناقدار و هه‌روه‌سا هه‌لبه‌ستقانه‌کی ژیهاتی ژئی بوو. وی هه‌لبه‌ست ب کوردی، عه‌ره‌بی و فارسی، ب زمانه‌کی ره‌وان و خوه‌ش ده‌هانندن و پرانییا وان ل سه‌ر سوڤیاتی و شیره‌تقانی بوون.

شاعری مه‌ یی سوڤی سال ۱۰۸۵ مشه‌ختی ۱۶۷۴ زایینی کوچبار بوو و گوژی وی بوو مه‌زارگه‌ها خه‌لکی.

باقی شیخ شهمسه‌دین سه‌ییدا عه‌بدولکه‌رمی ئه‌خلاتی دگه‌ل هه‌ردوو کورین خوه شهمسه‌دین و محه‌مه‌ده‌مین یی کو ب ناڤی «قطب‌الدین» ده‌یتته نیاسین، ئه‌خلاتی بجه‌ هشت به‌ر ب ئه‌شیرا دوسکی ژۆریقه‌ ل باکووری ئوره‌ماری هات و ل ویری جیوار بوو. ئه‌ڤ مشه‌خت بوونا شیخ شهمسه‌دین ژ به‌ر وان شه‌ران هات یین دنیتف به‌را هه‌ردوو ده‌وله‌تین سه‌فه‌وی و ئوسمانی ده‌ دو‌مدار بوون کو نیزیکی سه‌د سالان به‌رده‌وام کر و پرانییا وانا کنارین باکوور یین ده‌ریا وان و ده‌قهره‌ ئه‌خلاتی کر بوون مه‌یدانا خوه.

ئیدی شیخ ل نیف ده‌قهره‌ دوسکی ژۆری یا کول ژیر سیبه‌را حاکمی هه‌کاری سولتان عیماده‌ددین بوو جیوار بوو، ژبه‌ر کو ئه‌و ده‌قهره‌ ژبه‌ر وان هه‌موو چیا یین مه‌زن پرئاسی بوو. شیخ ل ور ما تا کو وه‌فات کری دگه‌ل کورئ خوه یی ب ناڤی محه‌مه‌ده‌مین یی کو ب ناڤی «قطب‌الدین» ده‌یتته نیاسین و بابکالی سه‌ییدین سه‌نعانییه، پاشی کورئ وی شیخ شهمسه‌دین دگه‌ل برازیی خوه سه‌نعان ئه‌و ده‌قهره‌ هشتن و به‌ر ب بریفکانه‌ مشه‌خت

بوون و ل ور کاری ئیرشادی کر تا کول ویری وه‌فات کری.

پینج کورئ شیخ شهمسه‌دین هه‌بوون، یی به‌که‌م سه‌یید موسا ۱۰۲۳- ۱۱۱۱ مشه‌ختی ئه‌و ژئی بابکالی سه‌ییدین کانی رمان و ده‌رگه‌ل و بیسکی و هن ده‌قهرتین دییه، شیخ شهمسه‌دین، کارین بریقه‌برنا مولکان و خزمه‌تا میه‌فانان و کاروبارین ناڤ مالی دابونه‌ ده‌ستا.

یی دووی سه‌یید عه‌بدوله‌رحمان ۱۰۲۵-۱۱۰۳ مشه‌ختی ئه‌و ژئی بابکالی سه‌ییدین ئه‌ترووشی و دیره و نافکور و هن ده‌قهرتین دییه. شیخی کاری ئیرشاد و وه‌عزی دابوو ده‌ستا.

یی سییی سه‌یید عه‌بدولغه‌نی ۱۰۲۷-۱۱۲۱ مشه‌ختی ئه‌و ژئی بابکالی سه‌ییدین به‌رۆژکی و به‌شه‌ک ژ سه‌ییدین نسه‌ریه، کاری خوه‌ندن و فیرکر و خوندکار و زانین و ره‌وشه‌نیبرکری بریقه‌ دبر.

یی چاری سه‌یید زینولعابدین ۱۰۳۵-۱۱۱۹ مشه‌ختی ئه‌و ژئی بابکالی بنه‌مالا «النوری» و شیزنافرنیان و بنه‌مالا غه‌زالییه. کاری په‌یوه‌ندی و به‌ره‌قانی و پیکنیان و چاره‌کرنا گرفت و خویندارییا بریقه‌ دبر.

یی پینجی ژئی سه‌یید محیه‌ددین ۱۰۳۹-۱۱۲۰ ئه‌و ژئی بابکالی سه‌ییدین بنه‌مالا مه‌لا و سه‌ییدین عاسی و به‌شه‌ک ژ نسرئ و به‌شه‌ک ژ سه‌ییدین بریفکان و سه‌رنییه، کاری پیشنقیژی ل مزگه‌فتا بریفکا دکر. قئ ره‌وشی ژئی بو‌ده‌می نزیکی دوو سه‌د سالان به‌رده‌وام کر، تاکو شیخ نووره‌ددین بریفکانی دیار و خوه‌یا بوو و ژ هه‌قده‌مین خوه‌ پیشتر بوو و بوویه شیخه‌کی مه‌زن، ئیدی کاری ئیرشادی بده‌ست خوه‌شه‌ گرت و بوو سه‌رۆکی بنه‌مالا بریفکان و هه‌موو پشت بو‌وی شه‌گه‌ران و ناز ناڤی «النوری» بوویه ناڤی هه‌موویان.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي شرف بيت آل نبيه محمد صلى الله عليه وسلم على سائر خلقه كبيراً وصغيراً وجعل لهم برهاناً ساطعاً فسادوا به على جميع الخلائق جليلاً وحقيراً والبسهم خلع الكمال والجمال فتشرفت بهم القبائل بطوناً وظهوراً وجعلهم من افضل بيوت الانبياء شباباً وكهولاً وشيوخاً اناثاً وذكوراً ومدحهم في كتابه العزيز الذي انزله على جدهم تعظيماً لشأنهم وتوقيراً وقال تعالى «انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت ويطهركم تطهيراً» احمده سبحانه وتعالى اذ جعلنا من تابعي عترته ونور قلوبنا بنور الايمان تنويراً واشكره على ما اولانا من نعمته وجعلنا من امة سيدنا محمد الذي ارسله الله الى كافة الخلق بشيراً ونذيراً واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة من شهدها فقد نال اجراً كبيراً واشهد ان سيدنا محمد صلى الله عليه وسلم عبده ورسوله الذي كان يحمل الحسن والحسين على ظهره حين كونهما صغيراً «ص» وعلى اله الذين صدقوا بما عاهدوا الله عليه وما غيروا تغييراً. وبعد فهذه نسبة علوية وشجرة قريشية اصلها ثابت وفرعها في السماء وعنانها نابت وفخرها قدساً تتضمن شرف نسب ساداتنا البريفكانيين الرضويين الذي شاع فضلهم في كوردستان وفي كثير من الاقطار رضي الله تعالى عنهم ببركاتهم اجمعين.

شيخ حوسيني ته خلاتي كورئ سه بييد ته بولحه سه ن عه لي كورئ سه بييد حاج نيزمه ددين كورئ سه بييد ته حمده كورئ سه بييد زهينولعابدين عه لي بين زورداني بين مووهده دي خوراساني. مير شهرفخاني به دليسي دي كتيببا خوه يا شهرفنامه بين دا و د به شا ته خلالتا دبيژيت: گه له ك سازي بين خيرخواز ژ مزگهفت و دبستان و قوتابخانه و ديوان و جه تيدا هه نه، ته و ژي جهي ژ دايكبوونا گه له ك زانا و ماقوول و شيخ و ته وليانه. ژ وانا سه بييد حوسيني ته خلاتي بين شههزه دا علمين «ظاهر و باطن» دا و ل پيشي يا هه موو زانايين سه رده مي خوه بوو. ديسان دوازي زانينا علمي

«الجفر» دا ئيكانى زه مانى خوه بوو، له ورا ژي دزاني له شكه ري جهنگيزخاني ل ئيران و توركستاني - توراني بين تالانا خه لكئ وي ده ري رابووي، ئيدي به ري فيتنه بگه هيت جهوارئ كولي دما، وي دوازده هزار ژ مالباتي ن مروث و دوست و مريدن خوه ژ وي ري بهر ب وهلاتي مسريشه باركرن و هه تا ئيرو ژي تاخه ك ل مسري هه به دبيژني تاخي ته خلاتييا كول سه ن نافي و انايه. سه بييد مه عرووفي ته خلاتي كورئ سه بييد ته حمده دپهراويزا كتيببا «الاسماء والحروف» ژ دانانا شيخ حوسه بيني ته خلاتي كورئ سه بييد ته بولحه سه ن عه لي كورئ حاج نيزمه ددين و هه ها گوتيبه: سه بييداي بين من حوسه بيني ته خلاتي د كتيببا خوه دا «ذخائر الاسماء» گوتيبه: من «جويه» و ئيجازا گشتي د هه موو حزبان و ناغان و بيتان ژ باف و شيخي خوه سه بييد عه لي ته خلاتي وهرگرتيبه، وي ژي ئيجازه ژ باف و شيخي خوه حاج نيزمه ددين وهرگرتيبه، وي ژي ژ باف و شيخي خوه سه بييد ته حمده دي ته خلاتي و بابكالي مه زني سه بييدن ته خلاتي وهرگرتيبه كويه كه مين كه س بوو د زه مانى سولتان «تكودار- ته حمده» كورئ هولاكوخان كورئ تولخان كورئ جهنگيزخاني سال ٦٨٢ مشه ختي ژ هه مه داني هاتيه ته خلاتي، پشتي كو بابي وي دانايه سه ر خيلافه تي بو ريجا سه هره ردي وي ژي ئيجازه ژ باف و شيخي خوه ميرئ مه زن شيخ زهينولعابدين عه لي بين زورداني بين مووهده دي خوراساني وهرگرتيبه. سه نه ده كا دي دبيژت: ئيجازه ژ باف و سه بييد من سه بييد «ابو الحسن علي ابن السعيد نظام الدين» وهرگرتيبه، وي ژي ژ شيخ زهينودين بين خاني، وي ژي ژ شيخي مه زن مه ولايي كاميل شيخ مووهده دي چه هل بين تناني بين قهرخاني «قدس الله سره»، وي ژي ژ شيخ و سه بييد و مير زهينوالعابدين عه لي بين مووهده دي خوراساني بين نافدار ب زورداني وهرگرتيبه كو سال ٦٨٥ مشه ختي ل بوزنجي و هفات كربه، ته و ژي گونده كه ژ گوندين هه مه داني و دبيژن بوزنجردي وي ژي عيلم و ئيجازا خوه ژ شيخي خوه ئيمام نوره دين عه بدولره حمان كه سره في ته سفه رائي ني «٦٣٩ -

۷۰۵ مشهختی» وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام جهمالهدين نهحمه د جوزقانى يى كو سال ۶۶۹ مشهختى وهفات كرى، وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام رهزانهددین عهلى يى لائى يى كول «۳-ربيع الاول-۶۴۲» كوچبار بووى، وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام نهجمهددین كوبرا يى سال ۶۱۸ مشهختى وهفات كرى، وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام زوزويهانتي بقلی يى مسرى يى كول نيضا موحه رپه ما سال ۶۰۶ مشهختى كوچبار بووى، وی ژى ژ شېخى ئيمام عهبدولقاهر «السهرورد» يى كو سال ۵۶۳ مشهختى وهفات كرى، وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام قازى وهجههدين يى ناقدار ب «عمويه»، وی ژى ژ باف و شېخى خوه ئيمام موحه مه د، وی ژى ژ شېخى خوه نهحمه د كورئ نهسوه دى دهنوورى، وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام همادى دهنوورى، وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام شېخ جونهيدى بهغدادى، وی ژى ژ شېخى خوه «ضياءالدين سري السقظي قدس سره»، وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام شېخ مه عرووفى كه رخی «قدس سره»، وی ژى ژ شېخى خوه ئيمام داود الطائي «قدس سره»، وی ژى ژ شېخى خوه حه بيبي عهجه مى «قدس سره»، وی ژى ژ ئيمامى مه زن شېخ حه سه نى به سرى «رضى الله تعالى عنه»، وی ژى ژ «أمير المؤمنين على بن ابي طالب» وی ژى ژ «سيد المرسلين محمد المختار صلي الله عليه وسلم اللهم ارحمنا بهم يا ارحم الراحمين».

من ژ باف كالين خوه بهيست كو باپيرى مه يى مه زن «سيد كمال الملة والدين» سه بييد حوسه ينى نه خلاتى كورئ سه بييد نه بولحه سه ن عهلى كورئ حاج نزامه ددين. ده ما كو ژ نه خلاتا رومى بهر ب وه لائى مسرى قه چووى گه له ك ژ مرؤف و مرید و دؤستين وي كو نزيكى ده ه هزار مال بوون ژ نه خلات و دهر دورين وي دگه ل چوون، ئيدى ل مسرى مان و ل وي دهرى ته كيايه ك ب ناقي شېخ حوسه ينى نه خلاتى «قدس سره» دگه ل تاخه ك ب ناقي نه خلاتيان ناقا كرن.

دگه ل وان مرؤقين هيجره ت كرين پسما مئ من، سه بييد مه جدى كورئ

سه بييد عه بدولكه ريم كورئ سه بييد نه حمه د كورئ سه بييد زه ينولعابدین عهلى يى زوردانى كورئ سه بييد صالح كورئ سه بييد يوسفى هه مه دانى كورئ سه بييد سه ليم نه بوموسلمى عبراقى يى هه مه دانى كورئ سه بييد «ابي يعقوب يوسف الهمداني» كورئ سه بييد نه يوبوب كورئ سه بييد «صدرالدين محمد يوسف» كورئ سه بييد جه لاله دين حوسين كورئ سه بييد زه ينولعابدین كورئ مووه حه د على شوعه يي يى ناقدار ب زوه ره يان بوهره كورئ سه بييد جه عفر «ابوالحرث» كورئ سه بييد موحه مه د ره زه وي كورئ سه بييد مه حمود كورئ سه بييد نه حمه د كورئ سه بييد عه بدولا يى ره زه وي كورئ سه بييد «علي المنتخب المختار ونقيب اشراف بغداد» كورئ ئيمام جه عفر كورئ ئيمام عهلى يى هادى كورئ ئيمام موحه مه د نه لجه واد كورئ ئيمام عهلى ره زا كورئ ئيمام «موسى الكاظم» كورئ ئيمام «جعفر الصادق» كورئ ئيمام «محمد الباقر» كورئ ئيمام «على السجاد زين العابدين» كورئ ئيمام حوسه ين كورئ «على بن ابي طالب» بوو.

ههروه سا پسما مه كئ منى دى ژى دگه ل شېخى هيجره ت كر نه و ژى سه بييد موسلم كورئ سه بييد عوسمان كورئ سه بييد مه حمه مه د كورئ سه بييد عه بدولره حمان كورئ سه بييد صالح كورئ سه بييد يوسفى كورئ سه بييد سه ليم «ابو مسلم» كورئ سه بييد «ابى يعقوب يوسف» كورئ نه يوويى بوزنجى يى هه مه دانى يى خوراسانى.

ده ما كو سه بييد حوسه ينى نه خلاتى چوو بهر دلوفانى يا خودى سال ۸۰۸ مشهختى ل مسرى قه شارتن و گوږه كه ديار و مه زن ل وي دهرى هه يه و هه تا نه قرو ده يتنه زياره ت كرن. ئيدى بو كارى ئيرشادى شېخ به دره دين موحه مه د كورئ ئيسرائيل كورئ عه بدولعه زيز كورئ «القاضي سماوية الرومي» پشتى وه غه ركرنا شېخى ب شه ش هه يفا. پاشان ده ما شېخ به دره دينى مسر بجه هشت زقري وه لائى روميا سه بييد بابا مه نسوور كورئ سه بييد حوسه ينى نا هاتى ل جهى وي رونشت.

پاشان سال ۸۱۰ مشهختى دگه ل مالا خوه ژ بو كارى ئيرشادى زقري

ئەخالاتى و ئىدى نەفەگەرا مسرى.

ئو ھېشتا گەلەك ژ مروقتىن مە ل مسرتىنە كول وئ دەرى د ئاكەنجىنە و
نھۆ پرانىيا مە سەيىدىن ئەخالاتى ل تاخا دورە كو تاخەكە ل ئەخالاتى
بنەجھن كوئە و جھى باف و بابكالىن مەيە «رضي الله تعالى عنهم وعنا
اجمعين».

سەيىد مەعرووف كورئ سەيىد ئەحمەدى ئەخالاتى ل مزگەفتا «الوادي»
و برەخ گورا باپىرى مەيى مەزن سەيىد حاج نزامەدين كورئ سەيىد، ل ور
بابا كورئ سەيىد ئەحمەدى ئەخالاتى يى ھەمەدانى يى بوزنجى يى
خوراسانى وھا نقيسىيە: ل رۆژا دوشەمبى ۲۵ مەھا رەجەب سال ۹۶۱
مشەختى د وئ سالا كو شاھ «طهماسب» ھاتىيە سەر وەلاتى كوردستانى
و ئازەربايجانى و پشتى قەگەرا مە ژ ھىجرەتى ب پىنج سالان «اللهم
ارحمنا واسترنا واحفظنا بلطفك وكرمك من فتنة الزمان آمين ياسيد
المرسلين».

شىخ مەمدوحى ئەخالاتى يى بريفكانى

هه لیه ست

دهردی عشق

دهردی عشق وه ل من رۆژی ئەزەل کرسەرنقشت
هەر ژ هنگی دلێ کول بوویە چوو بریان برشت
ئەف دلێ کول سۆز و دەردی ژ تە بتن تا ئەبەد
متقی حوور و قسوور و جومله لەزرات بەههشت
هون مەبێن کەف دەردە ئەفرۆ راستە دلی کول خەلات
ئەف مە میراث هاته بال من قەرن ب قەرن و پشت بە پشت
دەرد و عشق هەردو جەمابوون هاتنە سەر دلی خراب
لەو پرات ئەف دل کە هنگاقت هەم ب شیر و هەم ب خشت
تالی دیدار یارم جوسو و جوسو دایم تکەم
گەر خرابا تەست و مەسجد وەرچە کەعبەست و کنیشت
هەر ژ هنگی وەر کوسو بویم ناشنای دەرد دۆست
تەرگیان خۆم کرد هەرکەس بێ نەقیتم مال و چشت
لە شکرێ عشق علم ئیناقە شەهرستان دل
غارەت کر ئەهل شەهر چەند لیک دبوون هوور و درشت
چەندکی ئەز بگریم ژ سۆز و دەرد هیجرا نەبیب
هۆ کە پیژا بوو ل گیانم ئسترانم جومله ششت
گۆتم ئەی دل قەت نەبی جارەک ژ وی غافل ببە
نووکە بێ شک هەست غەفلەت لال ددەستێ فعل زشت
مەحوی نابیتن ل بەر دلێ خرابم نەقش یار
تاکی مەسکەن قەبر و بالینم بەبیتن بەرد هشت
تافکەنگی مونتەزیر بم سەبر و تاقەت من نەمان
ئەی حەبیبای ل من کەف خەلوەتیت یە کجار کشت

شوکر

شوکر حەق دایم تکەم ئەز کو کەری من پار مر
سوجدە ئە شوکرێ دبەم ئەز کو کەری من پار مر
ئەو کەری رەھوار و فرقی بەطەرو کە چ بێ دەست و گوئی
ژیم نەما یەک جار هیقی کو کەری من پار مر
ئەو کەری فرقی و رەھوار بێ صم و بێ نال و بزمار
ژی قەسم ئەفسال یەک جار کو کەری من پار مر
کەر مر و کەفن بوویە پالان بار یەک جار بر ب تالان
ئەز خۆشم ئەف جار ل حالان کو کەری من پار مر
ئەز خۆشم ئەف جار کو کەر مر غائیبەست و نیبە حازر
سەرێ غەیب لیم بوویە زاهیر کو کەری من پار مر
کەر مر و ئەز ژ هەسائیم رەمز غەیب مەکشوفە دایم
خۆش دل و پر حال و شائیم کو کەری من پار مر
کەس نزانێ کەف چ حالە ئەف چ مەعنا ئەف چ قالە
ئەز بێم ب زبانی لالە کو کەری من پار مر
ئەو کەری کەز لێ سواربووم ئەز ژ دەست ئەفکار زاربووم
ئەو مر و ئەز لەو دیار بووم کو کەری من پار مر
گەھ ل سەر من ئەو تبوو بار گەھ ئەز تبووم ل وی سوار
هەر ل بۆ تەکریم جار جار کو کەری من پار مر
گەھ ل من غائیب تبوو ئەو گەھ ل بالم بوو یەک جوو
نوو هەسائیم خۆش تکەم خەو کو کەری من پار مر
وہی کەری من مر ژ برسێ وەختە لێ پنیقتم عرسی
بوومە ئیمەن ئەز ژ ترسی کو کەری من پار مر
ئەف چ رەمزو ئەف چ کەر بوو ئەف چ حال ئەف چ نەزەر بوو
من ل خۆ ئەفرۆ چیتربوو کو کەری من پار مر

کهر مر و ئەز بووم ب تازی نووکه دل غەمگین تخازی
تا نه کهم ئەز له هووبازی کو کهری من پار مر
وهی کهری من وهی کهری من ئرقی و ههم لاغەری من
خۆش فەبوون دەردی سەری من کو کهری من پار مر
وهی مخابن دەرد ریژم کهس نزانن کهز چ بیژم
هیستەران ئەز لهو تریزم کو کهری من پار مر
ناکهم ئەز لا ئقی ب دەعوا مونکه رست نادان و ئەعما
خۆش تزانن ئەهلای مەعنا کو کهری من پار مر
ئەف پموزی جاویدانی ئەهلای مەعنا قی تزانن
هەر دیبیزم زاهیدانی کو کهری من پار مر

پەند

کو ئەو روو قی به لا ئقی کی تین ماننده شییر
پەخت میتران گەر پپوشیت پیرهژن نابیتە مییر
مەعنا میتران تشی صورەت نه دیر ئیعتبار
لالی صەرپرافی یه قین قەلبی دەغل نابیتن ب کییر
کوک ل دەعوا کهز شاهی وه قتم ئەبله هست
قەت بلا قی شه خصی برسی بی گومان نابیتە تییر
هشتیمه تاکو ههستن مەعریفەت نایێ ژتە
لا ئ ئینسانی مەکه حەیان ئاساهد ب چییر
خەلوەتی ئیرشاد پیرخۆ بکەر مو حکه م ب دەست
گوهر ل خەلقی قەت مەدیر مادام کو باقی بیت لییر

خوونم ئەگەر تریزن ئەو

عالم ئەگەر چ قال تکن ئەز بیژم ژ دەردی عشق
قەتلم ئەگەر حەلال تکن ئەز تبیژم ژ دەردی عشق

مونکه ر قی ژ میژن ئەو، ژ دیری دبیزن ئەو
خوونم ئەگەر تریزن ئەو، ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
ژ دەرد عشق ئەفان تبییم، شاهره ههم عەیان تبییم
سپرأ خەفی بهیان تبییم، ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
هزار ئەگەر ئینکار تکن، مەنع من غەم خوار تکن
ئەر وه کو من بیدار تکن ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
مه بخۆم فەکو کو تو بکه م، ب نوطق عشق دەینه کهم
والله نه شییم کو ئەز وه کهم ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
عشق مەجاز نییه ئەف، بی به صەران نه دییه ئەف
دیسال من قەژی یه ئەف، ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
عشق حەبیب مەعنهوی، من تکه دیسه منزەوی
زۆر کو تکت ل من قەوی، ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
عشق ل من کو جوور تکه، دیوی پەجیم کوور تکه
دیسال من کو زۆر تکه، ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
ژ دەردی عشق تنالم ئەز، مەست توهجود و حالم ئەز
بابه روو ویصالم ئەز، ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
شەب جووشم ئەز ژ موحبەتی، هەر فەدخۆم ژ شەربەتی
دیسال ژ نوو کو دەرد قەتی، ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
هەتاکو مایه نیف پەمەق، دەرس غەمن و مە سەبەق
جووش کوفه تی ل بال حەق ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
ئەو کهوا من تگۆب گاف، زەر تبوو پەنگم و باف
دیسه کو سوخت جەرگ و هناف ئەز تبیژم ژ دەردی عشق
هەتا کو خەلوەتی هەیه، عاشقی بی گافتی تهیه
هەر تقییم کو لۆمەیه، ئەز تبیژم ژ دەردی عشق

وهه وهه كو دلي سوهتي

مه حبووب قهدهح ديسا ژنوو دايه قهد قهدهدهستم
ألمنة لله كو ديسان واله و مهستم
قهخوار ژخوم خانهئي عشقي نهزلهي مه
عهقل و دل و دين جومله بچوون نووقه ژدهستم
مه حبووب بخو شهريهت صافي قهمن دا
قهم خوار ژگولين عهلايق ب پهريستم
شههمار غم عشق ديسان سهر كههلهينا
فرياد و فيغان كهف دلي مهجرووح بگهستم
وهه وهه كو دلي سوهتي بي چاره ژدهست چوو
نهف دل نهتنن بهلكي ب جهوههر چ گوههستم
نهز بي دل و همه مفلس و ديوانه تگهريهيم
دل پهرده و گيان سوهتي و بي چاره قهستم
بي سهبرم و بي فههمم و بي سوكنه و نارامم
ههتا كو جهمالي ته بينم كه دپهريستم
ني مهست و جنوون نهز ژغهمي عشق
سهرخوشي مهيا حهق بووم هيژ رۆژا نهلستم
خوش شهفهقت ئيحسان كرم بوئه و ني دووري
دهرحال تهدا مهقصهد و ههر چ كو تخواستم
نهف خهلهوتي نهرناله بكهتن لومه مهكهن هوون
راستي كوژ هجران ههبيبي ههر وهستم

قوم قوم

جار جار كهتبت شهب شهب ههه ههه چلهبي قوم قوم
خوش خوش تيم نهز حهب حهب ههه ههه چلهبي قوم قوم

سوتم ژ غم مووموو تا چهند بچم سووسوو
نهه دوست وهره زوو زوو ههه ههه چلهبي قوم قوم
مهحبووب كه قهههات خهخه ته دلم كر هاره ره
ديسان خوشم نهز وه وه ههه ههه چلهبي قوم قوم
هون ليم نهگرن زهوق زهوق يهكجار بويم شهق شهق
حهق مايه تنن حهق حهق ههه ههه چلهبي قوم قوم
خوش خوش تا ساف بم نهز ككش ككش
..... وش وش ههه ههه چلهبي قوم قوم
..... دهه دهه
نوو دلم تچني غم غم ههه ههه چلهبي قوم قوم
..... دل دل بوسته وهكي بلبل
بوو سل سل ههه ههه چلهبي قوم قوم
..... تا نهز فهخورم ههر ههر
..... ههه ههه چلهبي قوم قوم
..... ههه ههه ساقى تو دهرين مهه مهه
..... كهه كهه ههه ههه چلهبي قوم قوم
ساقى كو تهبيت نوو غهم ههر دپژن دۆ دۆ
نهشيم فتدن هو هو ههه ههه چلهبي قوم قوم
كونده دپيژت قو قو هود هود خو دبي پوو پوو
نهز ههر تبپژم هو هو ههه ههه چلهبي قوم قوم
هيستر كو تچن شهط شهط ساكن ته نهبن قهط قهط
سهيران دكهني بهط بهط ههه ههه چلهبي قوم قوم
دهردم ژ تهبن تهخ تهخ مونسشهق دلم رهخ رهخ
ديدار مهتقي ناخ ناخ ههه ههه چلهبي قوم قوم
ههركه كهتبي جار جار فرياد تكم نهز زار زار
دائيم تبپژم يار يار ههه ههه چلهبي قوم قوم

ئەى دۆست بىكە لەز لەز بىالم قەبىژ بەز بەز
سوهتم ژ غەمى ئەز ئەز ھەى ھەى چەلەبى قوم قوم
پسىار تىك ئەز پىرى جادا كو حەبىب تى تى
پەىكان كو دەمەك بى بى ھەى ھەى چەلەبى قوم قوم
ئەى خەلوتى تا چەند چەند قىلان ل تە كن بەند بەند
بت گىپىر ل تە گوند گوند ھەى ھەى چەلەبى قوم قوم

وہى كو نہ بىيم

سوهتم ئەز دىسا چىكەم وەى كو بىيم وەى كو نہ بىيم
دەرد غەمى وى كىقە بەم وەى كو بىيم وەى كو نہ بىيم
سوهتى وەسان بلىلم قوطب غەما و تەحلم
ھەر تىخۆدا ئەز تىكەلم وەى كو بىيم وەى كو نہ بىيم
دەردى غەمى داسى و بەس پاك نەدپىم ئەز ژ كەس
كو ھىمە دىسا ھەوەس وەى كو بىيم وەى كو نہ بىيم
دىسا سىرا سەر ئاتەشم عاشق روى دل گەشم
مەست و خراب و سەرخووشم وەى كو بىيم وەى كو نہ بىيم
ئاف سوخەنى دمن دورن ئەز چىكەم كو ناكىر
ظاھر و باطنم پىر وەى كو بىيم وەى كو نہ بىيم
ئاف سوخەنن ب قىمەتى بىگاف تىپىزم كلمەتى
مانعى خەلقى تىكەتى وەى كو بىيم وەى كو نہ بىيم
دور گەوھەران بەھىن ئەف جوملە ژ بەر جەمەىن ئەف
ل عاشقان صەفەىن ئەف وەى كو بىيم وەى كو نہ بىيم

دىسان ژ غەمى عشق

دىسان ژ غەمى عشقى ئەز بى سەر و بى بايم
مەجنونم لاىعقل دىوانە و سەوودايم

عشقى كو علوكەردە عاقل ژ سەرم بوردە
بى ناغم و بى دەنگم بى عارم و بى سەوايم

زەھى

زەھى دەر مەعانى، زەھى گەنج و زەھى كان
زەھى لوطف ئىلاھى، زەھى شەفەقەت ئىحسان
زەھى بادە زەھى جام، زەھى شەرەت صافى
زەھى خلوەتى خالى، زەھى ساقى مەستان
ئەزم رندى خرابات، نزانم ب چ حالم
نە صوفى و نە رەندم، نە كوفىر و نە موسلمان
ژ وەقتى كو تنوشم مەى، عىشقا جەلالى
نە لەيل و نە نەھار بوون، نە ئەف گۆنەد كردان
ژ ھنگى نوور مەستم، تە ددست جام ئەلەستم
ل بوقى جنوونم بويم و ئالە حەيران
ژ عشق كو تىجوشم، ملازم ب خرووشم
ئەزم بەحرى محىطى، ئەزم فەرزم و عومان
زەھى عەىنى عەجەب، كەزم كەشتى دەرىبا
تمندا ھەموار محوون، ئەزم ناجى و طوفان
ژ جام مەى عشق خومارم، ھەم مەستم
ئەزم قاتلى نەفسى، ئەزم دوژمن شەيطان
تەھى خانەنى عشقى، سەرى خو نە كروونى
قەخو بادەنى سافى وە رە حەلقەنى رەندان
بەك سەر جىھان دەستم، ل بىالم بە فلووسەك
ھەموو مولكىت دنى و ھەمى حوكم سلیمان

خومارم ز شہرابی

خومارم ژ شہرابی وهرین نوقلی کہباب
ديسان زهوق و صهفایه ، بهبهین بهزم و حهریفان
زهی ناطق نوطقم کوئهفسهر تهعجوبین
زهی سهپرئ نهانی زهی دهفتهرئ ئهعیان
ژ دهر دغهما عشقی دیسان صوتییه شهمدین
ئهزم صامت تهسلیم ئهزم بهندئی فهرمان

ساتی که دکم نهوه

ئهقرؤ وهیم ئهز ژیکفنه نهاسم کهر و باران
فهرق ناکرم ئهز نوونهکی ژیکفنه گول و خاران
ئهی دؤستی دل سوهتی نهجارجار دشهریتن
والله که دلئ سوهتی کهبابهست ههموو جاران
زهرکی کو بوویین دین و ژ دینی تهو مهحجوب
شهف روو تگرین ئهم ژ فیراقئ وهکو باران
ساتی که دکم نهوحه و زاری ژ غهمی ته
بی گاف تخرؤش تینم و کریه بهر و داران
یهک لهحظه و ساعت مه نهما ساکین و سهیرم
مادام ئهزم وی کهتی زاری ئهفعا و ماران
گهه گهه وهکو دیوان تگریم ل گویشان
کهبی سهر و سامان تچمه قهریه و شاران
گهه ئیرفه ویرفه دگرم صوحبهتی خهلقی
گهه گهه وهکو کونگر تچمه ثقبه و غاران
عشقی ته حهیبب ئهف ههموو ئینانه ب سهر من
لهورا تههموو مهملهکهتان کهفتمه زاران

ئهز کهفتمه دهریایغ غهمی ته وهکو کهشتی
ههیهات که بچی غهرقهنی بهحری فه کناران
ئهز نوونه عهجیبم که ئهوان عاشقی چووی
ئهحوالی دلئ سوهتی و ان تاکو بزاران
ئهف خولوهتی بیگاف تکهته ناله و فریاد
مهعزوور بگرن هون بکههم ژئ گهلی یاران
دهر عشق مهقامات و کهمالی کو مهشی بوو
شهب تا سهحری ساکنی ههر کوه و قهفاران

تنهناها یاهؤ

ئهز کو مهستی مهیی عشقم تنهناها یاهؤ
مصر و بهغداد و دیمهشقم تنهناها یاهؤ
تهشنهئی ئافی و بصالم ژ غهمی عشق تنالم
عاشقی حهیی جهلالم تنهناها یاهؤ
گهلهکی جهرگه کهبابم ب خوی مهست و خرابم
ساقی و خهمر و شهراپم تنهناها یاهؤ
عاشق و دهنگم و کاسم مهلهک و جنم و ناسم
غهبری وی کهس دی نهناسم تنهناها یاهؤ
والهه و کاسم و دهنگم مهستم و شوخم و شهنگم
سهر ب سهر پییت و پهردهنگم تنهناها یاهؤ
ئهز بی جاه و مهقامم خادم و شاه و غولامم
مهشریق و نوور و ظهلامم تنهناها یاهؤ
مهظهری ذات و صیفاتم مهعدهنی عهینی حهیاتم
کهشتی و نووح و نهجاتم تنهناها یاهؤ
هادی دورری و دهلیلم نهمهک و خوان و خهلیلم
بهنیی خاصئ جهلیلم تنهناها یاهؤ

چوویه ژ من صهبر و قهرار

مهست و خرابم ژ مهی تن تهلهلات لالا
دبیترم ئەز یا لهبهئی تن تهلهلات لالا
خاردمهفه شهربه تا ساف بویم برهنگ کۆهی قاف
نابیترم ئەز ئەقی گوزاف تن تهلهلات لالا
عاشق دیتوانهیم ئەز موقیمی مهی خانهتم ئەز
سوخت و وهکو پهروانهیم ئەز تن تهلهلات لالا
عاشقی رووی دلبرم مهست و خراب و باق زهرم
سویتی بۆریان جهگهرم تن تهلهلات لالا
چوویه ژ من صهبر و قهرار تگریم ب فریاد و ههوار
نهقیت ئەمن غهیر دیدار تن تهلهلات لالا
چ بکهم دیسا کویقه برهقم سوختم ژ سهر حهتا قهدهم
والله که ئەز عاشقی تویم تن تهلهلات لالا
ئینامه نای عههد و وهفا غیری ته مه هاقیت قهفا
کوگههی من زهوق و صهفا تن تهلهلات لالا
ئیمه نم ئەز ژ قال و قیل ل قی ری عشقه دهلیل
خۆشه که ههستن ئەف سهییل تن تهلهلات لالا
مویاح بووی ل من شهرباب ئاقا بووی دلی خراب
عاشقی ته کهردهم ئەز کهباب تن تهلهلات لالا
والله و دین و مهستم ئەز مهستی مهی ئەلستم ئەز
رهندی قهدهح تدهستم ئەز تن تهلهلات لالا
ساتا کهدافمه قهدهح گۆت ئەمن فهقهده ئەفلهح
ئەتایم و مهست فهرح تن تهلهلات لالا
تن تهلهلا دیتیم هۆ نوون والله و مهستم و جنون
عاشقم ئەز ل بهکی بی چوون تن تهلهلات لالا

صاحب قهلبی سهلیمم دوژمنی دیتی رهجیمم
جهبهلی گور و کهلیمم تنهناها یاهۆ
موشکیل و حهلی بهیانم خهفی و سرپی نیهانم
نادری ئەهلی زهمانم تنهناها یاهۆ
والله و مهستم و قاشم سهر و ریشان دتراشم
که ئەقهست مال و قوماشم تنهناها یاهۆ
عهنهر و مسک و بخورم صوحوف و لهوح و زهبورم
ئاگهر و ئاقم و نوورم تنهناها یاهۆ
ژ مهیی عشقی خومارم مه نهما صهبر و قهرارم
عاشقی وهصلهتی یارم تنهناها یاهۆ
والله و مهست و جنونم ژ غهمی عشقی زهبورم
عاشقی حهیی بی چوونم تنهناها یاهۆ
بلبلی عاشق وهردم گهلهکی بی خواب و خوردم
ژغهمی دوست ب دهردم تنهناها یاهۆ
صامت و لال و خهمووشم سهرپی یاری خوه دپوشم
گهر چ ئەز باده فرهوشم تنهناها یاهۆ
خلوهتی عاشقی مهسته قهدهحی باده ب دهسته
ژ دنی ئەو ب پهرسسته تنهناها یاهۆ

وهکو هود هود

عزلهت تکرم دائیم دیسان وهکو کونگر
ههر وی که ههبت کافلهک ئەزلی تخوونم قوقو
گهه گاه وهکو هود هود مه نظووری سولهیمانم
گهه گهه ل رووی صهحرا ب فیغان دبیترم پوو پوو
دیتم گهه ل سهرداری بازبانی فهصیح گاپل
دگری گهه دهن غافل ئەف خهلق ههموو کوو کوو

تهنم تننی وهتهن تهننی عشقا ته نهز کردم خهنی
ژ ناڤ تههم جوستی مننی تهن تهله لات لالا
ل عاشقی ته سوچه تی کو بیخود بوویه شه ربه تی
دیسان بخوچوو خه لوه تی تهن تهله لات لالا

سه رج و فندم

تهرک زهنگم شوخ و شهنگم بولبلی
پې برهنگم مهست و دهنگم بولبلی
نهز خومارم باقه رارم رووز و شهف
دوور ژیارم لهو دزارم بولبلی
سه رج و فندم مهست و رندم دائیمه ن
دهرد مه ندم دل بتوندم بولبلی
دل غه ریست عهنده لیست دوست گول
یار حه بیبست نهو ته بیبست بولبلی
نهز جنونم غه رقی خونم مال خراب
مهرد کونم لهو زه بوونم بولبلی
نهز هیلاکم دهرد ناکم خهسته دل
نهز ژخاکم رووح پاکم بولبلی
نهفته دوورهست خووش بخوورهست بووی یار
جومله نوورهست خووش حظورهست بولبلی
نهفته لاقهست شه هدی صافهست بادده غل
خه مرئی عهین و شین و قافهست بولبلی
نهفته چ قالست نهفته چ حالست پیش دپر
وهجه دشه و قهست حال و زه و قهست بولبلی
یا نقابهست ئافتابهست حوسن دوست
دل خرابهست جهرگ که باباهست بولبلی
مه دل دا دهست مهسترا دهست فهضل یار
هه زیادهست خووش مرادهست بولبلی

عیز و نازهست جومله رازهست سه رب سه رب
ههم نیازهست زهوق و سازهست بولبلی
خه لوه تیم و سوچه تیم و دوستدار
شه ربه تیم و عیشره تیم و بولبلی

نهف خه لوه تی نازا بوو

دیسان تغه مان مایم نه فرۆ بژمر خوینی
گهف مشک هاته عنباری ئوو تولی تکادینی
گول دبیه نهف مشکه نی برسیه لیف هشکه
قیم رابوویه ههف پشکه زستاننی و هاقینی
پیتم بهستنه چوت بله حاصل تگرم غوله
کو مشک تکتله زله پاکژ دکه جوخوینی
کادین هه که پر کایه نهو تول ل سه رایه
هه مونتله ظرم مایه تالیم بکتن برینی
مشکی کو بوویه دوژمن هنبان کر بیه کون کون
نه هشت گهنم و نه رزن ریژ بریه پوخینی
ترکی من هه ر جایی مشکنی کوژ من زایی
ری نابه ته فی مایی له ورات کرن شینی
نهف خه لوه تی نازا بوو، دیسان ژ غه مان رابوو
شوکرانه کو دل شا بوو، نهز بهر که تی یاسینی

تهنم تننی

تبیژم نهز ژ قال و حال تهنم تننی وهتهن تننی
نه رچه دکه ن خوینم حه لال تهنم تننی وهتهن تننی

دهسختين هه لجهستان

حرف التاء

در عشق و هلمی روزی کس نرفت
 هر ز همتی دل کل بویه جو بیان برشت
 افدلی کل سوز و دردی زنده برتنی ناله
 غنچه خور و حضور و جله لذات برشت
 هون مبین کف در ده افوراکه در دلی کف خلعت
 آفیه مبرک هانه بالنی قرین در قرین بوزن
 در عشق هر دو مجا بود هانه از کوفراب
 لو برات افدلی که هکاف هم نیر و هم نخت
 طالب دیدار با هم جنت و جودم تسم
 کس خراب است و مجد و چه کعبه است و کعبت
 هر ز همتی و کویوم آشنای در دوت
 نرکیان خود کوه کرد و تقسیم مال و همت
 لشکر عشق علم ایضا قشرستان دل غارت
 کواهل نهر چند یک دبون هور و درشت
 چند از بکریم نر هوز در هجرین همیس
 هر که بیز اولیایم استریم جمله شست
 کوتم ای دل و طبعی جبار زور خانی بیه
 نو کبیشک و همت غفلت لاله در کین فعل رشت
 بحوی نابیتن لبر دلم خیرم نقش یار
 ناکام کنی قبر و بالینم بیستین برده شست
 ناقصانک منتظریم صبر و طاقت من خان
 ای حبیب و ای لحن کف خلوتیت یکبار گشت

حرف الراء

شکر حقیق دائم تکم از کو کسری من پار هم
 سجده شکر کسری نیم از کو کسری من پار هم
 او کسری رهوار و غیر بطر و کج و کوفی
 از هم نما یکبار همتی کو کسری من پار هم
 او کسری فرقی و رهوار بر ستم و ناله و نهار
 از هم افال یکبار کو کسری من پار هم
 کوه و کفن بویه بالان بار یکبار برستان
 از هم افکار لادن کو کسری من پار هم
 از هم افکار کو کسری غائب و غیره خاطر
 سر غیب لب بویه ظاهر کو کسری من پار هم
 کوه و از زدهایم هر غنچه فکر و توایم
 خون دل و پیرصال و شاکم کو کسری من پار هم
 کسری زلف چو حاله افیه معنی افیه قاله
 از هم بزبان لاله کو کسری من پار هم
 او کسری کزلی سوار بوم از دست افکار ز بوم
 او هم از لود بار بوم کو کسری من پار هم
 که کسری او بوبار که نبوم از لوی سوار
 هر لبو تکرم جبار جبار کو کسری من پار هم
 که لحن غائب نتواند که لبالم بویک جو
 نوهایم غرض ناکم کو کسری من پار هم
 بی کسری من هر نر برسی خسته لب بیکفیم کسری
 بوم امین از نر برسی کو کسری من پار هم
 آفیه رهز افیه کسری آفیه نظر بو
 من لقا و جید بو کو کسری من پار هم
 تر و از بوم بقاری نو که دل غنچه بخاری
 ناکم از لود باری کو کسری من پار هم
 در کسری من و پیر از من فرقی و هم لایعز من
 خون من خون درده کسری من کو کسری من پار هم

حرف الشاء

عالم اگر چه قال تکی از بیزم زرد عشق قتل اگر حلال تکی از بیزم زرد
 منکر فزیزن او زردی دبیژن او خونم اگر تریژن او از بیزم زرد
 زرد عشق افان بیم ظاهر هم عیان بیم سرفی بیان بیم از بیزم زرد
 هزار اگر انکار تکی منع من غنوار تکی از کون بیدار تکی از بیزم زرد
 در خونم فلک کو تو باکم بنطق عشق دیناکم واللہ شیم کوز و کم از بیزم زرد
 عشق مجازیه اف بهر آن نه دیه اف دیالمن قریبه اف از بیزم زرد
 عشق حبیب معنوی من تله دسه منزوی نور کو تلت لمن قوی از بیزم زرد
 عشق لمن کو جو رتله دیون جیم کو رتله دیالمن کو زور تله از بیزم زرد
 زرد عشق تنالم از مست توجده وحالم از با زور و وصالم از از بیزم زرد
 شوم از زنجیق هر فرضوم ز شربتی دیالمن کو زور دقتی از بیزم زرد
 هتا کو مایه نیف رمق دهن غنی و سه بق چو شکوفتی لبال حقا از بیزم زرد
 و کوانم تلو بکاف زرت شورنگم و باف دیسه کد کوهت جک و هتا ف از بیزم زرد
 هتی کو خلوق هیسه عاشق بیکاف تیطل
 هر تفریم کو لومینه از بیزم زرد عشق

در میان در در بیزم کس نزل از کز بیزم هتا زان از لوت بیزم کو کز من پار
 ناکم از لاف بلکون ملکر سن نادان و غمی خوش تر از اهل مهنی کو کز من پار
 اف زور ز جاو دانه اهل مهنی ف ترف
 هر دیزم و اهدی کو کز من پار

گزی روف بلا و کتب همانند سپر زهر میزان کو بوسه بر منز نایینه
 فیض میزان تکی صورت نایه اعتبار لاف صراف یقین قلب دغل نایین بکای
 کوک لایون کز شاه و قلم ابارست قط بلا و سخن بر میگمان نایینه
 هتیه ناکلف مشرف نای ز ته لاف اساق ملکه حیوان آساهد بی
 خلوق ارشاد بیرو بلر حکم بلهت
 کو خلوق و قط بلر مادام کو باقیست بلر

دو دم و در کجین غم غم هی تو دیده قلم قلم

دوله برونه وکی بلسل بوبله سلان هی هی جلیه قلم قلم

فنا از نخورده هر هی هی جلیه قلم قلم

در عشاق تور کین عین کین هی هی جلیه قلم قلم

ساقی کوبت ادا او غم هر تریزن دوزدوشیم شدن هوهو هی هی جلیه قلم قلم

کده تیزت تو قوه بیه خونی تو یون از هر تیزم هوهو هی هی جلیه قلم قلم

هسته کویجی نمانده این نه بین قطره سیران تکی بده هی هی جلیه قلم قلم

در دم نه تین کوچ منشق درم رفع روح دلمه نه نقی آفرین هی هی جلیه قلم قلم

هر که کندی جار جار فریاد نام از زرار دام تیزم یار یا و هی هی جلیه قلم قلم

ای درین بگله لایزال بالقمه بیزبیر سوهتم نه غم از این هی هی جلیه قلم قلم

بسیار نام از زری جاد الکیمیست فی بیان کوملک این بر هی هی جلیه قلم قلم

ای خلوتی تا چند چند تقابلن لسته کن بند بند

بت کوزن انه کنده هی هی جلیه قلم قلم

سوهتم از دیا چه کم و کیویدیم و کوییدیم دروغی وی کینه م و کوییدیم و کوییدیم

سوز کسان بلسام قطره غم ایام هر نمود از تکلم وی کوییدیم و کوییدیم

تغیب غم از این در رخ

در دم و در کجین غم غم

حرف المیر

دیسان بودایه قد قدستم المنة لیه کو دیسان و آله و مستم

نی عشقی ازلی می عقل و دره و دین جمله بچون نون زدستم

ت صافی کو کویجی قلم دا فحوار و نه کین غلام بقی بپرستم

نق دین سکر کوهلینا فریاد و قبطان کف دل مجروح بکستم

ن سوهتم بچاره نروزم افه دل زتی بلکه هی هی جلیه قلم قلم

و هم مفلس و دیوانه تکلم هم دل بده و کین سوهتم و بچاره قستم

هم و بی سکر و آرا م هتالو جمالی تم ببینم کد پرستم

ن و سون از تر غم عشق سوزشی صیا حقووم هی زرشانستم

احسان کم بود و وری در حال تدامقصد و هر چه که تمومستم

او خلوقی از ناله بکتن لومه مکن هون

سید کو نه بجران حبیبه هر وستم

بت سبب هی هی جلیه قلم قلم خوش خوش تم از غم جلیه قلم قلم

نوهو تا چند بچم سوس ای دوست و ز روز قی هی جلیه قلم قلم

پان خرم ندلم کره رده و دیسان غم از و و قی هی جلیه قلم قلم

نورن روز و زوی یکبار بوی شوق حقهایه تی حق حق هی هی جلیه قلم قلم

وله الفنا و سكره

دنياي عشق ابدی سرور عالم
 محنوم الاصل دیونه و سکره ایم

عشق کو عالم کرده عاقبت
 بی نام و بی رنگ به عارم و بی سوری

گوینا لکن (سلسله)

در غم دست و پیر از دیرم از زکس
 کوهی و کوهی و کوهی و کوهی و کوهی

دیسار اسراشم عاشق زون و کوهی
 کوهی و کوهی و کوهی و کوهی و کوهی

فستی زنی درون از چه باکم کونان
 ظاهر و باطن کوهی و کوهی و کوهی

فستی بقیقی بیگاف تیرم کله
 مانع عشق کوهی و کوهی و کوهی

ز کوهی ز بهاین اق جمله زبر اق
 لهاشکان صفاین اق و کوهی و کوهی

وله ايضا قد سحره

افرو ویم از زلفه نسام کرو باران فرف با کرم از نوکی زلفه کل و خاران
 ای دوش در ل سوهن نه جا جبار در شرفین والله که در ل سوهن کبابست همو جاران
 زر که کوبین دین و زدی نه و محبوب شفا و نکرین ام نرفانی و کوباران
 سار که در کم نومه و زان ترشی ته بلیکاف خروش نیفم و کریه بروداران
 بال خط و ساعت مه غاسکن و صبرم مادام از م و کنه زار فنی و ماران
 که که و کوبیونه نکریم لکونیفان که پیر و سامان چهره قریه و شان
 که ایرقه و ویرقم در کرم صعبه خلعی که که و کونکر بجه نقبه و خاران
 عشق نه حبیب اف همو اینا نه بیونی لور ته همو ملکسان کفتم نه و ان
 ار کفتم در یای غمی نه و کونکشتی هیهات که بی غرقنی چون قلنا راق
 از نو نه عبیم که اون عاشق چون احواله دین سوهن و ناکو نیزاران
 اف خولوه میکان تکنه ناله و زیاد مضر و بر کن هون بلکم زنی کل بلاران
 در شفق مقامات کالی کوشه بو
 شبنا سوزان کوه کوه قفاران

حرف النون	
زهی در معانی زهی کنج و زهی کان	زهی لطف آری زهی شفقت ایضا
زهی باده زهی جام زهی زینت صاف	زهی خلوتی عالی زهی ساق مستان
ازم برند خرابات نزام چه حال	نه صوف و نه بدم نه کفر و نه مسلمان
زریق کونوشم می خفا جلالت	نه لیل و نه نهار بون نه اف کند کردان
زهنکی نور مست نه دست جام السقم	لوقی جنتد تم بوم داکه خایران
ز عشق کونوشم ملازم بفروشم	ازم بجه صیقل ازم قریم و عمان
زهی عین عجاب کرم کشور در با	نمده هموار چون ازم ناجی و صفیان
زجام می عشق خازم هم مست	ازم فانی نفس ازم در من شیطان
ضمانه عشق کرم خور نکرو ف	فق باده صافی و نه حلقه برندان
بلکه زهمان دتم لبالم بفلوسک	همو ملایق بن زهر حاکم سلیمان
نمیزم ز شریه و زین نقل کباب	دیان زروق و صفایه بر بین بزم صریحان
زهی ناطق رطقم کوافسر نجیبین	زهی سر زبانی زهی زنده اعیان
ز دره غما عشق	زبان صوبیه حین
ازم صافتم نیلیم	ازم بنده فرمان

وله ایضا قد سره

عزبت نکر دم دین و کو کنکر هر که هبت کافک از لخنم قوفو
 که کاه و کوهده منظورن سلیمانم که که لوی صخر ایفغان دیزم پو پو
 دینم که لسه داری باز زبان فوسج کابین ناری که تبین غافل اف خلق همو کو کو

حرف الواف

از کرمستی عشقم تنها یا هو	درو بغداد و دمشق تنها یا هو
تشر آتی وصالم نغم عشق تنالم	عاشق حق جلالم تنها یا هو
کلکی جرکه کبابم بخوی مت و خرابم	ساق و غم و شرابم تنها یا هو
عاشق و دنگم و کاسم مللا و حنیم و نام	غیرین کس دهنه ناس تنها یا هو
واله و کاسم و دنگم مسم و شوخم و شنکم	سیر سیریت و پیرنکم تنها یا هو
از بی جاه و مقام خادم شاه و غلام	مشرق و نور و ظلام تنها یا هو
ظهر ذات و صفاتم معدن عین حیاتم	کشف و نور و نجاتم تنها یا هو
هادی در می و لیلیم غم و خون جلیلم	بنین خاص جلیلم تنها یا هو
صاحب قلب لیلیم در زمین دیون رحیم	جبل طور و کلیم تنها یا هو
مشکل و حل بیاتم ضعی و میر نهاتم	نادری اهل زمانم تنها یا هو
واله و ستم و فاشم سر و پیمانم دزاشم	که اقس مال و فاشم تنها یا هو
عبدالسل و مجورم صفا و لوح زبورم	اگر واقم و نورم تنها یا هو
زیر عشق غلامم چینی صبر و قرام	عاشق و صلت یارم تنها یا هو
واله و مست و صیونم نغم عشق زبورم	عاشق حق بی چونم تنها یا هو
بلبل عاشق و وردم کلکی بی ضوای خورم	نغم دوست و یارم تنها یا هو
صامت دلانم شوخم سیر یار خود پشوشم	کریم از باده فروزم تنها یا هو
قلوب عاشق مست و روح با دمه بدست	ز دین او پیرسته تنها یا هو

حرف الیاء

ترک زنگ شوق و زنگم بولد بانی پر زنگم هست و زنگم بولد بانی
 از خرابم با فرامم روز و شوق دورتر بایرم کو تزلزل کنم بولد بانی
 سرج و قدمم هست و زنگم دائما دردم مندم دل بقدم بولد بانی
 دل غریبست عند لیست دوستکل یار حبیبست او طیبست بولد بانی
 از جنونم غرق خونم مال خرابم کور کورم لبی ز بوی زنگم بولد بانی
 از هلاکم در دناکم غمته دل نر ز خاکم زود پاکم بولد بانی
 آه دورست خوشی خویشتن بویار جمله نوریست خوشی خطورست بولد بانی
 آه لذت زهد صافست با دغل تمرغین و شبن و قافست بولد بانی
 آه قه قالد افچه حالت پیش دیر و جلد شوقست حال و زوقست بولد بانی
 یا نقابست آفتابست حسن دوست دل خرابست جگر کتابست بولد بانی
 مردل و ابست مژگنست فضل یار هر زیاده است خوشی هر دین بولد بانی
 عز و ناز است جمله زار است سر بسر هم نیانست ذوق و ساز است بولد بانی
 خلوتیم و صحبتیم و دوست دار
 شریکیم و عشقیم بولد بانی

حرف لام

مست خیریم زنی تن تله لات لالا دبیرم از باله تن تله لات لالا
 خار دقه شربت عصار بوی و کوه کوه ما نابینم از افکلاف تن تله لات لالا
 عاشق دیوانیم از مقیم و خاتم از هوش و کور و زنگم از تن تله لات لالا
 عاشق روی دلبرم هست خراب با قدم سویی بریان جگرم تن تله لات لالا
 جویه زنی صبر و فرار نگریم بفریاد هوار نه فیست امن خیر دینار تن تله لات لالا
 چه بام دیبا کویچه بر فم کورم ز سر حنا قدم والله که از عاشق نوم تن تله لات لالا
 اینامه ناقه عهد و وفا غیر ته دهانیت کوه که من ذوق صفا تن تله لات لالا
 این ناز زقال قیل لوری عشقه دلیل خوشه که هستن اف سبیل تن تله لات لالا
 مبارج بوی کلن زراب آفتاب و دل خراب عشق تراست فعل کتاب تن تله لات لالا
 و آروفاش مست از مستی و الستم از بریده قدم و ندکتم از تن تله لات لالا
 سانا که دافه قدم کورت امن نقد الفی انایم و مست فرج تن تله لات لالا
 تن تله لا دبیم هنون و آله و مست و چون عاشق را لیکن به همون تن تله لات لالا
 تم تنی و زنی تنی عشقاته از کردم غمی ز نانی ام جو کتی هنی تن تله لات لالا
 لما شوقه صحبتی کو بخیر دیویه شریقی
 دیسان بخیر خواروق تن تله لات لالا

دیباچه نماندیم افروز مرخوبی کف مشک هاتمه عساری او طولی تا وین
 کل دیبچه افشکله ابر سیله این هاشکله قیم را بویه هفت مشکله زسان و هافین
 پیم سینه جوش بله حاصل که مغلله کوشک بلکه ناله یا لکنه جو خینی
 کادین هه بر کایه او طولی شرایه هر منظر مایه نالیم بکن برین
 هندی کوبیده در من هسان کریمه کن نه هشت کنم وارین بریز بریده بو خینی
 طریق من هر جای هشت کنم کو ز من زای در بنایه و مای لور اکر ن شوی
 او هلو و آرا بو نکه دیبا نرغان را بو
 شکرانه کورد اشابو از بوکت پانسینی
 سبزه از نرغال وصال تم قی و قی قی ارچه تین شایم غلال تم قی و قی قی

وله ایضاً علی قیصر عمره تخمیاتش
 در نختین نه باز و بر همین له مشت دده دازد قوی بین نه دل لاله که هشت
 جگر و کینه خج سمند نیر و نرم و غشت دره عشق و له من زوئی انزل که نغمه شست
 هر نه هتک دل کل بویم جو بریان برشت
 سه قست زدن کاطلی رتوز صمد کل و سربن خجای قد و وجام جسد
 م کونوشی ز فی وحدت الله احد اقل دل کل کوز و دردی نه نه بسن تا ابد
 غنق خور و تصور و عمل لذات بهشت
 قطب غیر نیند ز من ظاهر بین بر معجزات قطب عالم بین و دل درهای عرفان در شایع
 سر لشرع ز بو قلبی م غمکن هات هون مبین کف درده افروز کز دل کل خلا
 افره میراث هات باله من قرن به قرن بو شنه برشت
 دلیم افره کز نیکدای بویه بریان و کباب ام کزین میقی سرختی نه کف در و جویست
 محنتا عشقانه جانان دل که کبر عیاب دره و شفق هر دو جابور هاتنه کله علی خراب
 لدرت افند که هفت کاف هم بشیر و هم بخت
 در طلب کاری نه کسود اول هانم بکم خد متک نین شستی لوعجوبی هر قائم نامکم
 روزها و شفق جشی م خونای وضو صائم بکم طالع داید ارا م جیت وجود دائم نامکم
 کز تر باست و مجد و بر چه کعبه است و کعبه است
 حتی نه مقصود اتی هر دل مردک زنی جو کعبه بر ضعیف بو نجهت و چون دل بر جان و بو کعبه

زنگ لاله غم محلی من زبون برون برون
 هر زلفی و کز بوم آشنای در در در
 ترکسان خوم کرد هرگز ز نصیتم حال خوش
 دبا آقا یون ای همان کویستان دل
 هجر دباری ها بو ماه تابستان دل
 بیخندان بادی خورم در غم میاید
 لشکری عشق علم اینا فشرستان دل
 غارت کرد اهل کار بندگی در دود هور و درشت

لبس لاله زلف مردان دل صوفی
 قسطنطنیه بی که ماه وصل دیدار طیب
 کز وصلی زهری خوشی را در برون نصیب
 از بایم تا سوز در هر کجای نصیب
 هر که پیر ابو لکبایم آکرام جمله شست

چشمه ناز در طرب و دلبران کاهل بیه
 در یکسان دانی خندان بخت بر هم وصلیم
 میان نسو البیغ عشق بلک تر حال بیه
 کونم ای دل وطنی جبارک زور مخالف بیه
 نو که بیشک هست خلقت لاله درین فعل زشت

قند و شکر ز کبر و لبر از این نزار
 نالنی کف در پیچی از سر تقی شوار
 ز این بیداری دهان خوشی و فکر بیقرار
 محوی نایبین لبر دلی فرام نقش یار
 ناله مسکن قبر و بالیم به بین برد هشت

آه من در غم می خست و غم لجان
 ای نگو کارم صیبا دل م در پای غمان
 لطف و

لطف و احسانه نوزد دانم انفسه کای
 تا فکد کی منظمم صدر و طهر من غمان
 ای حبیبای من کف خلوتت یکجا رشت
 در هر ایضا علی غزل
 ○○○○○○

اکبرین جمال ذره دل رنگ و صد اکرت
 و حسن و جمال ز خوبی المیة خود ما کین
 لوجه هر عشق ام تر دله تا سرو با کورت
 قلبه م شرمی ز بو و تر فیضانه جلا کورت
 ما روید و صفت زلفی صفا کورت

آینه دل کزنده زرد لوله ز برف
 ساقی تر صفادار به صد هجانه دوی
 هستی کوم صوفی دل و جان هر دو شوق
 تشبیه مرد دل مده زلف آشنای عشق
 دی قلب و حقیقت بت و اکبر اله کورت

دل فرزند بیت قلب اهلوار طریقت
 تو عهد و وفا هم بر تن راهی شریقت
 انوار نردل قبح بین وصف طریقت
 سالک کیه های تر مجازی بصیقت
 صورت در نمانی و بعضی نه فنا کورت

هر ای سلوک ز بقای کویبق دا
 فو رک تر وصال و کودی که در دست دا
 طاقی لدر دا تر صیبا برف دا
 تنها زلمه لامع حسانه شفقت دا
 عالم بخودی حسن و جمالی د خود اکورت

ذکر نده میری فلک لوم دوی زال
 هندی و نفسی لکتابی تر صرا قال
 حاضر تر تو عالمی کز شوی کوی پال
 تیغون دست نه رهی ذول و جمال

انجمن آسمانی در کتب این بر شرف و کرامت
 هندوین روزی که در این است
 بر شرف و در کتابان همین نوی دان اهل فرشته و فرشته از سماء خوان خلد و فرشته
 تو بنده آنچه صاحبان از بزرگ قهری دم لردن فرزند
 طوب و نفعی فی سبب این است
 چه بنسبت از این بچگی و هنریت و زکرت ز شگلی هر نه نخت و موم و اهل ملک
 بلکه جانان عمل در خنکی هر دو متن خود جانان نفعی
 نه تو بار در خوشی چون این
 نه وصال تنی بیک در بدت بقا موم نوحی جا به بدت لای سله ام با بدت بدت
 نه تو فرمان لری عام بدت غلبی که بر باجوری صفت
 صد ملک و کین بدت سبب این است
 ○○○○
 قال فی نور الدین البزطانی فی حق علی قصیدة صفة السیدة الزهراء سلام الله علیها
 الخالق قدس الله اکرهها از من جلیبا و فیها امین
 الله چه نسا بولمه هر لید و در باران مستی عشق که در روزی که در این است
 ترکم که کین جمله صاحب دل و یاران افرو ویم از نیکبختی نسا سبب و باران
 ذوق ناکرم از نونان نیکبخت کل و جانان
 محسوب نبود آگاهی که ای دل بر زبان ای عارف چه حد نثر این است

وی در این و طبع خود کون زین ای دو کون دل سرگشته نه جار جار و درین
 والله که دل سرگشته که با ستم هم جانان
 الله نه ای و چشم خود در کوشی آشوب الله چه بدیم بر حق طالب و طلب
 از این بهر آن ای صبیحه که محسوب نری که کوبین دین و نه دینی نه و محسوب
 شرف و نکرین ام نثراتی و که با مان
 ام بربن خرا با امام قدمی که هم مظهر حسنه و محیی کرمی نه
 از آن که دو جفا و المی نه سار که حکم نوحه و زاری نفعی نه
 تخریشی تبیغ و کربیه برودان
 ای بندگی محویتی نئی که بر از نشئه و صلیم و عاظمت و ابرم
 وقتی نه نه بدیم خود را کین بهر یک لحظه و ساعت همه غا ساکن چه بر
 مادام از م و کین را راضی معارن
 جند باقیه این تبه افراز و شیفان امر نهرت روزین شفق لبوط لیفان
 که نهرت که بیابان و شیفان که که که کوردیوانه و کرم نگو لیفان
 که به سرو ساهان چه قریه و شان
 که نهرت که کون نری که ذوق معاین کرمی بر نهرت نری
 الله

در حق معارفیم و این ترنم خلقی که ایترقه و در فرقه و کرم از صحنای خلقی
 که که و کردگار تجله نقبه و بخاران
 صد طور نه سنانه هفت کشفه لبر من که جلوه و که غایره و در جبهه بیک کرم
 بی اقه هلیتا لری روم و قرین عشق به حبیب او همو اینانه
 لورا تهره مملکتان کفتم زاران
 ظرا کو نه طاب سر زلفانه شری به او عشق وصاله بو پروانه که کشتی
 حسنا که که کشتی بنگین خوشه شری از کفتم در بای عشق به و کوشی
 هیبتان که بی عرفه بحر و فکتان
 عشق به بی که که ضعیفم کوهی ز فر زو کرم بلای کرم هر کرم
 او شاه حالی به به حالست و کرم از نونه عجبیم که او عاشق حوی
 احوال دل سوختن و نالو بو زاران
 قد احرقی الحب و قد فقت الکباد زیز که نبویم تر غم فرقت آرزو
 لورا تر وجود و خوه قدیمه ز بنیاد او مخلوق بی کاف تکتة ناله و کربان
 معذوب بکرم هون بکرم تر کل یاران
 نوری تر وصالی قد حلل بلبله شری بو لورا وجود و خور نسل کرم بو

جدی میله عدلیم به بو طاب فرشی بو در عشق و قلمات کمال کرمش بو
 شب فاسحی کانی هر کوه قفاران
 هذه قصیده الشیخ نزار الدین البزنجانی مدح بها الشیخ
 ممدوح العباسی النهری مدحها
 ضایه الرحمن بعد فنون و در صفوه و طهاره فی الروح برکانه هذه العارفة المدوح
 قد اظهرت و تناثرت بو صرح بدر الکمال الکامل المدوح
 هو منبع الاعلام بعد نکلها سلك الطریق فی هر ضو شری فاذم الموی شری کوی
 فی کل قطر نهر شری عریض بحر المعانی الفاضله المدوح
 جمال الشیخ و اللامه الکمالی و جم علی جماله فلمن تجدی فاصد الجدایه
 قل غویا کیف انت بحاله لاکفونی ذالدهر للمدوح
 لیسما کردنا از قیدت فینا شامل شیخ المدوح
 سیدیم کلایه من شریه من سلسله العباسی الشیخه و مکانه آهلی مکان مشرف
 فلیکن نظرت الی الامام النهری لعشقت طلعت ناظر المدوح
 زهر طریقه لا قام الی حلوانه و لقد تجاوز عن هوی لذاته ترک المنام و بان و نوحایه
 انما هو الصرعان و کبرته لبث الیهای و شیخ المدوح
 بسند الی سلسله شری و لقد فی فیهم قاناً و قرأ حین غدا و قطبا و غوثاً طاهراً
 آیتها صدق بذاك و ما شری ابتداء هذا المرشد المدوح

ھوسینى ئەخلىسى

الحمد لله الذي شرف بيت آل بيته محمد صلى الله عليه وسلم على الرضا عليه السلام
 وصغيره وصغيرته وزعمهم بها كتابا لهما فادوا به على جميع الخوارج واليه
 وصغيره والبسم صلو العالم والمجال فتشرفت بهم أهل البيت
 طهروا وصحلهم من أفضل ميوت الدنيا شيئا وصهروا ونحوها
 وقد هم في كتابه العزيز الذي انزله على محمد صلى الله عليه وسلم
 قالوا يا ايها الله ليدع عنكم اهل البيت ويظهرهم
 اعدوا سبحانه وقالوا اذ جعلتم من آياتي عذرة دنوا فلو بنا بوزلاء ما تنورا واناره
 على ما اولانا من نعمته وحصلنا من امره سيدنا محمد الذي ارسله الله الرضا في الخلق
 بشيرا ونذيرا وانه ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادة من شهادتها فقد ان
 اجر الكبير وانها ان سيدنا محمد صلى الله عليه وسلم عبده ورسوله الذي كان يحمل
 الحق والحسين على ظهره حين نزلها صغيرا صلى الله عليه وسلم وعلى آله وصحبه
 اذ ان صدرها ما اهدى الله عليهم وما غير وتغير
 ولقد فهدت نسبة علوية وشجرة ترثية اصلها ثابت وفرعها في السماء وعنايتها
 ثابتة ونورها ما تنصت مسادا البهية التي الرضوية الذي شاع فضلهم
 في كل زمان وركنهم به الاقطار رضوانه تعالى عنهم وعنايتهم الجفوت

الشيخ حسين الاخلطي
 هو الشيخ حسين الاخلطي من السيد الحسين بن علي بن ابي طالب بن عبد المطلب بن
 زين العابدين علي الزوردي الموحد القاسمي
 قال الامير شرف خان الياسي في كتابه روضة في حياض الاضلاع فيها كثير من الحوادث التاريخية
 من مساجد ومدارس وخطاير ورباطات وهو مصنف رأس كثير من العلماء والاولاد والاشاير
 والاولاد منهم السيد حسين الاخلطي وكان في الأكلام من اهل الظاهر والباطن في طليع علماء
 عصره كما لا يخفى وحيد دهره في معرفة علم الجفر وقد عرف ما يحدثه جيتن جيتن خان
 من الثورات في ايران وتركستان - توران فضل الاطام بعلم الجفر لذلك اخذ قبل ان
 يتدر بوراد الفتن وطلوع الاذن يحمل ثمر اقتن حشره الفكرة من حريه ومحرمه
 واقتراجه وحياته فيفادر بهم الوطن الى البلاد العربية ولم ينزل منها حتى ارتحل من قندهار
 الى الدنيا وفيها الاذن طرحة الضائف بالانوار وفي عصر الان حتى يعين من الاضلاع
 نسبة اليهم هذا قال السيد في الاضلاع من السيد الحسين بن علي بن ابي طالب بن عبد المطلب بن
 الجوزي تالفة الشيخ حسين الاخلطي من السيد الحسين بن علي بن ابي طالب بن عبد المطلب بن
 السيد حسين الاخلطي في كتابه اخبار الكاين قد اخذت الذكر وبست الخوف والراحة
 العامة في جميع الاحزاب والكاين والرفوف له حصة والدي كنهني ويريد ان علي الاخلطي
 وهو اخذ ولبس وجزاه من والده ونسخه الحيا في نظام الدين وهو اخذ ولبس وجزاه من والده
 ونسخه السيد الكاين الاضلاع في كتابه اخبار الكاين قد اخذت الذكر وبست الخوف والراحة
 العامة في جميع الاحزاب والكاين والرفوف له حصة والدي كنهني ويريد ان علي الاخلطي
 علي الزوردي الموحد القاسمي وسيد آخر قد اخذ ولبس وجزاه من والده وسيد
 الحسين بن علي بن ابي طالب بن عبد المطلب بن الحسين بن علي بن ابي طالب بن عبد المطلب بن
 الحسين بن علي بن ابي طالب بن عبد المطلب بن الحسين بن علي بن ابي طالب بن عبد المطلب بن

شیخ شمس‌الدین شہ خانی
د کتیبہ
(فضلاء بہدینان) دہ

پیرست

- 5 پیئشه کی یا شیخ مه مدوحی ئە خلاتی
- 6 ژینه نیگارا شیخ شه مسه ددینئ ئە خلاتی
- 9 ژینه نیگارا شیخ حوسینئ ئە خلاتی
- 15 هه لبه ست
- 31 ده ستخه تین هه لبه ستان
- 57 ده ستخه تین ژینه نیگارا شیخ حوسینئ ئە خلاتی
- 65 شیخ شه مسه ددینئ ئە خلاتی د کتیبنا «فضلاء بهدینان» ده

﴿٩٢﴾
السید التتیی نتمس الدین القطلیب

وهو المدفون في مقبرة بريفكان: غادر (اخلاط) من البلاد الشرقية ومكث مدة من الزمن في قرية (بريغا) بين گفر وجوله ميرگ في زمن مير عماد الدين الهكاري. ثم غادر مع طائفة من الاكراد «الارتوشي» وسكن في «بريفكا» و «گلي رمان» وكان له وبقايا ذرية هذه الطائفة ينتسبون الى «ارتوشي» في بريفكان لحد الان، وذلك حوالي ١٠٣٠ هـ ١٦٢١، في زمن «سيدي خان» من حكام العمادية؛ وتوفي ١٠٨٥ هـ - ١٦٧٤ ودفن هناك، وهو جد السادة في بريفكان و «گلي رمان» القرينين المتجاورين في منطقة المزوري. كان له خمسة اولاد: السيد: زين العابدين والسيد عبدالغني والسيد محي الدين والسيد عبدالرحمن والسيد موسى وهو اكبرهم، اما السيد زين العابدين فهو جد الاسرة البريفكاني والاسرة النورية ومن ذريته «الشيخ نور الدين البريفكاني» المدفون في القبة في قرية «بريفكا» ولا يزال يزار لحد الان ومنهم الشيخ نوري البريفكاني واخوته واولادهم الموجودين ١٣٩٠ هـ - ١٩٧٠ م.

ومنهم الشيخ محمد المدفون في القبة المشرفة على نهر دهوك. والشيخ نور محمد الكبير وعقبه في دهوك. والسيد عبدالغني كان مدرسا ومن ذريته السادة في بروشكي في منطقة الدوسكي واولادهم الموجودون اليوم هم: الشيخ عبيد مدرس مدرسة المعهد في دهوك وقربته. والسيد محي الدين كان اماما في بريفكا في زمن والده ومن ذريته ليومنا هذا «الشيخ طه بن ملك بن محمد سليم» و «الشيخ حليم واولاده وقربته في قرية «تسرا» وهم الان في الموصل. والشيخ علي الاسهي وقربتهم. اما السيد عبدالرحمن فهو جد السادة في «اتروش» و «ريتي» بل في جميع منطقة اتروش ومن ذريته «الشيخ عبدالحميد خان» المدفون في القبة في اتروش ومن ذريته في يومنا هذا «الشيخ عبدالحميد» كان قاضي بغداد في حينه و «الشيخ عبيدالله الاتروشي» الموجود الان في الموصل.

اما السيد موسى فقد كانت: في عهده ادارة شؤون الاسرة في عهد والده السيد شمس الدين قطب. والسيد موسى هذا هو جد السادة في گلي رمان وهم على فرعين:

(مالا ژوري) ٢- (مالا ژيري) اما سادة (دركلي) في منطقة دوسكي فانهم من (مالا ژوري) وسادة (بيسكي) و (زورأقا) و (تلاکرو) وكذلك في منطقة دوسكي فهم من (مالا ژيري) كذا افادني الفاضل الشيخ مدوح البريفكاني نقلا عن مخطوط من خط يد (الشيخ نور الدين البريفكاني) قدس الله سره، وان لهذه الاسرة فضلاء وادباء قد بينا لاي منهم ترجمة خاصة في كتابنا (فضلاء بهدینان).

رېښووسى يه گگر تووى كوردى

تكا له نووسرانى به پېژ ده كه يښ:

بۆ بلاو كورده وهى نووسېنه كانېيان له ده زگاي ئاراس تكايه ره چاوى ئەم

رېښووسه ي خواره وه بكه ن كه په سندر كراوى كۆرى زانيارى كوردستانه:

په كه م: گېروگرفتى پېتى (و).

نېشانه ي (و) له زمانى كورديدا به شېوه ي خواره وه دهنوسرې:

۱- پېتى (و) كورت، واته (و) بزوئى كورت (و: u)

بۆ نمونه: **كورد. كورت. كوشت.**

Kurd. Kurt. Kust

۲- پېتى (وو) درېژ، واته (وو) بزوئى درېژ (وو: û)

بۆ نمونه: **سوور. چوو. دوو.**

Sûr. Çû. Dû

۳- پېتى (و) كۆنسۆنانت (نه بزوئى). واته (و: w)

بۆ نمونه: **ئاوايى. وره. هاوار. ناو**

دهنگى (و) لېرده دا هه نديك جار له زاراوى كرمانجى سهرودا ده بې به دهنگى (ڤ)

Awayî (Avahî). were. Hawar. Av

۴- پېتى (ۆ) كراوه. واته (ۆ: o)

بۆ نمونه: **دۆل. گۆر. نۆ.**

Dol. Gor. No.

هه هه هه: گېروگرفتى پېتى (و) سهره تاي وشه.

ههر وشه يهك به پېتى (و) دهست پې بكات به يهك (و) دهنوسرېت.

بۆ نمونه: **وريا. ولات. وشه. ورد.**

wirya. wilat. wise. wîrd.

هه هه هه: گېروگرفتى پېتى (ى):

نېشانه ي (ى) له زمانى كورديدا به شېوه ي خواره وه يه:

۱- پېتى (ى) بزوئى. واته (ى: î).

بۆ نمونه: **زهوى - Zewî**

۲- پېتى (ى) كۆنسۆنانت. واته (ى: y)

بۆ نمونه: **يار - yar**

• **سهرنج ۱:** پېتىكى (ى) بزوئى فره كورت هه يه كه له نووسېنى كوردى به ئه لفوئى لائىنيدا نېشانه ي (i) بۆ دانراوه وهك له وشه كانى: من - Min ، كن - Kin ، ژن - jin. ئەم نېشانه يه له نووسېنى كوردى به ئه لفوئى لائىنيدا نېيه .

• **سهرنج ۲:** نېشانه كانى (ى) بزوئى و (ى) كۆنسۆنانت واته (î) و (y) له پېتى عه ره بېدا هه ردوو كيان هه مان نېشانه ي (ى) يان هه يه به لام له راستيدا له يه كتر جياوازن و له كاتى به دواى يه كتر هاتنباندا ده بې هه ردوو كيان بنوسرېن.

وهك: **نېيه . چيهه . دياريه كه . زهويه كه .**

Nîye. Çîye. Dîyarîyeke. Zewîyeke

• **سهرنج ۳:** له كاتى هاتنى سې پېتى (ى) به دواى يه كتردا وهك له وشه كانى (ئاواييه كه مان...) (كۆتاييه كه ي...) (وهستاييه كه ي...) (كۆتايى به كاره كه هيتا) ده بې به سهر يه كه وه بنوسرېن، واته سې (ى) به شېوه ي (بېب) به دواى يه كتردا دېن.

(Westayîyeki....) (Kotayîy be Kareke hêna)

• **چوارم:** گېروگرفتى پېتى (ر) ي گران، واته (ر) نېشانه دار. ئەم پېته له هه ر كۆتاييه كه وشه دا هات ده بې به نېشانه كه يه وه بنوسرېت. واته له سهره تا و ناوه راست و كۆتايى وشه دا هه ر (ر) ي گراني نېشانه داره.

وهك: **رۆژ. بريار. كه ر.**

• **پنهم:** گېروگرفتى پېتى (و) ي به يه كه وه به ساتن (عطف):

پېتى (و) ي به يه كه وه به ساتن، به شېوه يه كه ي جياواز له وشه ي پيش خۆى و پاش خۆيه وه دهنوسرېت و مامه له به كه ي سهر به خۆى له گه لدا ده كريت.

بۆ نمونه: **من و تو. ئاره زوو و وريا.**

• **سهرنج ۴:** له هه نديك وشه ي لېكدر او دا پېتى (و) ي به يه كه وه به ساتن بووه به شېك له هه ردوو وشه لېكدر او ده كه و به هه موويان وشه يه كه ي سهر به خۆيان دروست كردوو ه.

وهك: **كاروبار. دهنگوياس. ئه لفوئى. هاتوچۆ.**

له م بارانه دا مامه له ي سهر به خۆ له گه ل پېتى (و) ي به يه كه وه به ساتندا ناكريت و وشه كه هه مووى به سهر به كه وه دهنوسرېت وهك له نمونه كاندا پيشانمان دا.

• **هه هه هه:** وشه ي ناساده چ ناو بې يان زاراوه ده بې به سهر به كه وه وه كو يهك وشه دهنوسرېن. وهك:

ناو: **چه مچه مال. بېكه س. دلشاد. زوورگه زراو. بېخال. نالپاريز.**

ميانداو. كانيكه وه. سپيگه ر.

زاراوه: **رېښووس. رېښووان. ده سبه جى. جېبه جى. نيشتمانپه روه ر.**

دهستووس. **ده سبازى. ولاتپاريز. نازادىخواز. دووشه مه. سيشه مه.**

پېنجشه مه. **يه كسه ر. راسته وخۆ. يه كشه وه (مانگى يه كشه وه).**

ههوتهم: پیتی (ت) له کۆتای کار (فرمان) دا دهشی بنووسریت و دهشی نهشنووسریت.

وهک: **دیت و دهروات** (یان) **دئ و دهروا.**

ههفتهم: نيسبەت له زمانی کوردیدا زۆریه جار بههۆی پیتی (ی) له کۆتای ناودا دهکریت.

وهک: **پینجونی. ههولیری. دهۆکی. شیخانی.**

ههروهها ئەم نمونانە خوارەوه:

ئەحمەدئاوا: **ئەحمەد ئاوايي**

يارمجه: **يارمجهيي.**

تووزخورماتوو: **تووزخورماتوويي.**

شۆ: **شۆيي.**

ئاكرئ: **ئاكرئيي (يان) ئاكرهيي.**

لا دئ: **لا دئيي.**

● **سهرنج:** ئەو ناوانە خۆيان به پیتی (ی) تهواو دهبن پيسوست ناکات (ی) نيسبەتيان بهخريته پال. وهک:

سلیمانی: **کامهران سلیمانی.**

کانیماسی: **حاجی حوسین کانیماسی.**

نامیدی: **نازاد نامیدی.**

نۆیههه: ههه وشهیهکی بیانی چ هاتبیتته ناو زمانی کوردیههوه، یان ههه ناو و وشهیهکی تر که له نووسینی کوردیدا دیتته پيشهوه، دههه به پینووسی کوردی بنووسریت.

وهک: **ئه لالا. قه لهم. ئەکبهه. قاهیره. ئۆتۆمۆبیل. دۆستۆفیسکی.**

ههیهه: ئامرازی (تر، ترین) که بۆ بهراورد به کار دین دههه به وشهکانی پيش خۆیانوه بلکينترین. وهک:

جوان: جوانتر - جوانترین.

خاوه: خاوتر - خاوترین.

● **سهرنج:** ئەم ئامرازی (تر) جیاوازه له وشه (تر) که بهواته (دی، دیکه) دیت. ئەمهه دوایی دههه به جیاوازه له وشه پيش خۆی دهنووسریت.

وهک: **مالئیکی تر، چیی ترم ناوی.**

پهزههیهه: جیناوی نيشانهی وهک: ئەم. ئەو. ئەف.

ئەم جیناوانه ئەگهه ئاوه لکاری (کات - یان - شوین) یان به دوا دا هات پيشانوه ده لکين و دهبن به یهک وشه سهریهخۆ.

وهک: **ئەمشهوه. ئەمرۆ. ئەفسال. ئەمجاره. ئەمبهه. ئەوههه. ئەفرۆ.**

هوازههیهه: نيشانهکانی نهناسراوی وهک (...یهک، ...یک، ...هک) به شپوهی خوارهوه

دهچنه سهه وشهکانی پيش خۆيان:

۱- ئەگهه وشهکان به پيشه بزوينهکانی (ا، ی، ه، ئ) تهواو بووين ئەوا نيشانهی (...یهک) یان دهخريته پال. وهک:

چيا: چيايهک.

زهوی: زهوييهک.

ويتنه: ويتنهيهک.

دئ: دئيهک.

۲- ئەگهه وشهکان به پيشه بزوينی (وو) یان ههه پيشتيکی دهنگدار (نه بزوين: کونسۆنانت) تهواو بووين ئەوا نيشانهی (یک - له کرمانجی خواروو) و نيشانهی (هک) یان له کرمانجی سهروودا دهچيته سهه.

خانوو: خانووئیک، خانووئیک

گوند: گوندئیک (کرمانجی خواروو)، **گوندهک** (کرمانجی سهروو).

ژن: ژنئیک (کرمانجی خواروو)، **ژنهک** (کرمانجی سهروو).

سيزههیهه: گيروگرفتی پاشگرهکانی (دا. را. وه. دهه)

ئەم پاشگرانه به وشهکانی پيش خۆیانوه ده لکينترین. وهک:

دا: **له دلدا** (ههه برينی که له دلدا ههيه ساريژی کهن). (خه ميکم له دلدايه).

را: **له ناميديرا** (له ويرا به پيش هاتووين). (له خۆزا دلای گۆراوه).

وه: **له جوارچراوه** (له وپوه هاتووين).

هوه: **به مالهوه** (به مالهوه روپيشتين).

(جاريکی تر نووسيمهوه). (خانوهکهه کرييهوه).

● **سهرنج:** پاشگری (دا) جيايه له وشه (دا) که فرمانه و چاوه کهه (دان)ه.

وهک: **تيرئیکی له دلای دا. تيرئیکی له دلای داوم.** ئەم (دا)يهی فرمان به جيا دهنووسرئ.

چوارههیهه: گيروگرفتی پيشگرهکانی (ههه. دا. را. وهه. دهه)

۱- ئەم پيشگرانه کاتێ دهچنه سهه چاوگ یان فرمان یان ههه حالهتيکی تر، پيشانوه ده لکين به مههه جی جیناوی لکاوه که وتبیتته نیوان پيشگر و وشه کهه دواي خۆی. وهک:

* چاوگ:

ههه: ههه لکردن. ههه لگرتن. ههه لکورمان. ههه لکيشان.

دا: دا بران. داخستن. دا بران. دا کردن.

را: را کرتن. را کيشان. را په رين.

وهر: وهرگرتن. وهرسووپان.

دهر: دهرکردن. دهرهپتان.

* فرمان:

ههډل: ههډلگره. ههډلمهخه. ههډلکشې.

دا: دانې. دامهپره.

پا: پاکېشه. رامهپهړينه.

وهر: وهرگره. وهرسووپينه.

دهر: دهرپينه. دهرخه.

* حاله تي تر. وهک:

ههډلکشاو. ههډلنهکشاشا. دانراو. پاپهړيو. پانهپهړيو. وهرگرتوو.

وهرگرته. دهرخراو. دهرکراو.

۲- نه گهر جيناوای لکاو کهوته نيوان پيشگر و فرمانه کهی دواي خوئی نهوا بهجيا دهنووسرين و جيناوکه به پيشگرهوه دهلكيترئ.

ههډل: ههډلم گرن. ههډليان کهن. ههډلمان کيشن. ههډلمان مهواسن.

دا: دامان نهنايه. داياي خهن. دای پره.

پا: پايان دهگرين. رام کيشه. رام پهړينه. پاشيان پهړين.

وهر: وهرمان گرتايه. وهری نهگری. وهریان سووپينهوه.

دهر: دهریان پهړاندين. دهری خه.

پازهپهيم: گبروگرتي وشه ی ليکدراو.

نه گهر وشه ی دووهم له دؤخی فرماندا بوو، بهجيا دهنووسرين:

ريک دهکوهين. پيکيان هيناينهوه. پيک نههاتين. يهکيان نهگرتوه.

دهستمان نهکوهوت.

بهلام نه گهر وشه ی دووهم له دؤخی چاوگ بيان حاله تي تر دا بوو نهوا ههردوو وشه کهوه به يه کهوه دهلكيترين.

وهک: ريککهوتن. پيکهاتن. يهکگرتن. دهسختن. يهکگرتوو.

دهسکهوتوو. پيکهاته.

شازهپهيم: نامرازی (ش)ی تهئکيد کهوته ههر شوپينيکی وشهوه دهبي به بهشيتک له وشه کهه و نابج به هوئی له تيوونی وشه کهه. وهک: بشتهوئی ناتدهمی. نهسخوئی. گوتي ديم... نهشها. نهشمانگرتن. بشمانبهن.